

Anti-pest protocol 2023-2024

Dit anti-pestprotocol is onderdeel van ons veiligheidsplan. Het doel van het anti-pestprotocol is dat alle leerlingen op onze school zich veilig voelen, zodat de ontwikkeling van de leerlingen optimaal kan plaatsvinden. Regels en afspraken worden hierin zichtbaar gemaakt. Als er zich ongewenste situaties voordoen weten leerlingen en collega's hoe ze kunnen handelen. We hopen door respect voor elkaar te hebben, te bereiken dat we allemaal met plezier naar school gaan en op school kunnen zijn.

Voor zowel leerlingen als medewerkers, maar ook ouders, moet het protocol duidelijkheid geven over hoe er gehandeld moet worden bij grensoverschrijdend en respectloos gedrag. Mede door dit document hopen we het pesten eerder te herkennen en hierop in te spelen als school. In de lessen op school wordt ook aandacht besteed aan het signaleren van pesten, hoe dit ontstaat en hoe dit tegengegaan kan worden. Vaak gaat het om kleine conflicten die incidenteel zijn en vaak door de leerkracht kunnen worden opgelost. Gaat het om structurele conflicten, dan spreken we over pesten. In beide gevallen (incidenteel en structureel) kan bepaald gedrag beschadigend zijn voor de ander. We streven ernaar dat de leerling zo snel mogelijk geholpen kan worden en het pestproces kan worden gestopt.

Wat is pesten?

Pesten betekent het systematisch misbruiken van je persoonlijke macht en/of kracht om anderen die zich niet of moeilijk kunnen verweren pijn te doen, te intimideren of bang te maken met de bedoeling er uiteindelijk zelf beter van te worden. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Wanneer er een conflict dreigt of speelt dan is niet altijd sprake van pestgedrag. Dan is er niet de opzet om een ander te beschadigen. Soms kan er een bedoeling liggen om vanuit humor iets te doen. Hierbij is er geen verschil in dominantie van een partij. Je zou kunnen spreken van een plagerij. Een ruzie hoeft lang niet altijd tot pesten te leiden. Ruzie is een verschil van mening, waarbij het conflict zeker hoger kan oplopen. Wanneer het plagen of ruzie zoeken doorgaat terwijl een partij aangeeft hiermee te willen stoppen, wordt het een vorm van pesten.

Uitgangspunten

Een anti-pestprotocol kan alleen functioneren als er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan.

- Pesten moet als een probleem worden gezien door de betrokken partijen. De docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. Samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken is een voorwaarde.
- De school is actief in het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarin pesten als onacceptabel gedrag wordt gezien.
- Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten direct en indirect kunnen signaleren en stelling nemen tegen pesten.

- De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten wordt gesignaleerd.
- Vijfsporenaanpak
- De school ontwikkelt preventieve (les) activiteiten

Voorbeelden van pestgedrag

Pesten gebeurt niet altijd op dezelfde wijze. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen direct pesten en indirect pesten. Het direct pesten is onder te verdelen in verbaal, fysiek en materieel pesten. Bij indirect pesten is er sprake van het buitensluiten van iemand.

De rollen van pesten

Als er wordt gepest, gebeurt het zelfden dat er alleen daders en slachtoffers bij betrokken zijn. Vaak zijn er meer leerlingen aanwezig die op één of andere manier invloed uitoefenen op het pesten. Er zijn een aantal rollen:

- De gepeste leerling. Een kenmerk dat de meeste slachtoffers van pesten gemeen hebben, is dat zij minder weerbaar zijn. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen het pesten. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor de gepeste leerling in een vicieuze cirkel komt waar hij zonder hulp niet uitkomt.
- De pestende leerling. Er is geen eenduidig antwoord te vinden op wat een pestende leerling drijft. Pestende leerlingen zijn vaak fysiek en/of verbaal sterker dan de gepeste leerling. Pestende leerlingen hebben vaak meer macht in de groep dan andere leerlingen. Pestende leerlingen blijken door andere leerlingen dan ook vaak populair gevonden te worden, maar dit betekent nog niet dat ze ook geliefd zijn.
- De meelopers zijn leerlingen die incidenteel of structureel actief of passief meedoen aan het pesten. Door mee te doen, laten deze leerlingen zien dat ze bij de subgroep willen horen en dat ze bij deze groep passen. Hierdoor wordt de kans kleiner om zelf doelwit te worden van pesterijen. Het biedt bescherming. Een deel van de meelopers zal het pestgedrag eigenlijk niet acceptabel vinden, maar doet het dan toch vanwege het voordeel van beschermd zijn. Meelopers spelen een grote rol in het voortduren van pestgedrag. Het geeft de pestende leerling macht en stimulans om door te gaan.
- De omstanders/buitenstaanders. De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij het actief pesten, ze willen niets met het pesten te maken hebben. Ze zijn vaak wel aanwezig als er wordt gepest, maar ze doen niet mee en grijpen ook niet in om het te stoppen. Ze lopen vaak weg of draaien zich om als ze het zien gebeuren. Toch zijn dit de leerlingen die iemand in kunnen schakelen om het pesten te stoppen.

De Vijfsporenaanpak

Op de Vlindertuin hanteren we de vijfsporenaanpak als we pestgedrag signaleren. Dit omvat de volgende vijf punten:

1. **Algemene verantwoordelijkheid van de school**
 - *De school zorgt dat de directie, mentor en docenten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten;
 - *De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.
2. **Het bieden van steun aan degene die gepest wordt**
 - *Het probleem wordt serieus genomen;
 - * Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is;

- *Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen;
- * Het aanbieden van hulp door de intern begeleider.

3. **Het bieden van steun aan de pester**

- *De leerling wordt geconfronteerd met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester;
- *Er wordt geprobeerd, de achterliggende oorzaken boven tafel te krijgen;
- * Er wordt gewezen op gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag;
- * Er wordt hulp van de intern begeleider aangeboden.

4. **Het betrekken van de rest van de groep/klas bij het probleem**

- * De leerkracht bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De leerkracht komt hier later op terug.

5. **Het bieden van steun aan de ouder(s)/verzorger(s)**

- * Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen;
- * De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken;
- * De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind;
- * De school verwijst ouders van gepeste of pestende leerlingen waar nodig naar deskundige hulpverleners.

Preventie

Op de Vlindertuin proberen we pestgedrag te voorkomen. We doen de volgende preventieve acties in iedere groep om pesten te voorkomen.

- De leerkracht bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden.
- Aan leerlingen wordt uitgelegd bij wie zij terecht kunnen als zij zelf gepest worden of als zij zien dat een ander gepest wordt (leerkracht, intern begeleider/vertrouwenspersoon, directeur).
- Alle leerlingen op de Vlindertuin krijgen een lessenserie van 8 lessen Rots&Water aangeboden. Dit is een sociale competentie en weerbaarheidstraining. Bij deze lessen wordt praktisch geoefend en gesproken over het omgaan met grenzen, pestgedrag en omgangsvormen.
- In alle groepen op de Vlindertuin wordt wekelijks minimaal één les uit de Kanjertraining gegeven. De Kanjertraining is gericht op sociale vaardigheden, omgaan met gevoelens en voorkomen van pestgedrag.
- Leerlingen wordt uitgelegd dat het melden van pesten niet als klikken, maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
- Als een leerkracht daartoe aanleiding ziet, besteedt hij/zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek. De rollen van pesten worden benoemd.
- Signalen van pesten worden genoteerd in Parnassys bij alle betrokken leerlingen. Ouders worden altijd geïnformeerd.
- In groep 7 en 8 vindt jaarlijks een lessenserie plaats over omgaan met sociale media en online pestgedrag.

Stappenplan bij melding van pestgedrag

1. **Signaleren**; pesten wordt gesignaleerd. (door ouders/leerkrachten/leerlingen)De groepsleerkracht wordt geïnformeerd.
2. **Gesprek**: de groepsleerkracht voert een gesprek met slachtoffer en pester en indien nodig met de hele groep.

3. **Ouders inlichten:** ouders van slachtoffer en pester(s) worden ingelicht door middel van een gesprek, dit gesprek vindt bij voorkeur op school plaats met ouders maar kan ook telefonisch gevoerd worden. (afhankelijk van de ernst van het incident) De leerkracht legt het incident vast in Parnassys in de desbetreffende leerlingdossiers en informeert de intern begeleider.
4. **Herhaling:** de leerkracht doet melding bij de intern begeleider. De intern begeleider gaat in gesprek met slachtoffer en pester.
5. **Ondersteuning:** Leerkracht, intern begeleider en ouders bespreken met elkaar de mogelijkheden van ondersteuning buiten school. Dit kan schoolmaatschappelijk werk, therapie of een groepstraining bij het CJG zijn.
Als het een groter probleem binnen de groep betreft en er is sprake van structurele onveiligheid in de groep wordt een groepsinterventie in de klas ingezet, waarvoor een passende externe instantie wordt benaderd. (bijvoorbeeld een systemische groepsinterventie)
6. **Strafmaatregelen:** Bij herhaling van het pestgedrag na het doorlopen van alle stappen of bij het weigeren van gesprekken en/of ondersteuning of hulp, wordt de directie ingeschakeld en wordt er een strafmaatregel toegepast. Dit kan een tijdelijke schorsing zijn, zie hiervoor ons beleid schorsing en verwijdering.

Vertrouwenspersoon

Leerlingen en ouders kunnen altijd terecht bij de vertrouwenspersoon als er sprake is van pestgedrag. De naam van de vertrouwenspersoon is terug te vinden in de locatiegids van de Vlindertuin.